

Tekoäly

yrittäjän apurina

Helpota,
nopeuta ja kehitä
liiketoimintaasi!

2026

D Y N A M O
Digirohkeus ja yrittäjyyden muutuskkyvykyys

Euroopan unionin
osarahoittama

TURKU AMK *

TAI

TURKU

Digirohkeudella ja tekoälyllä uutta tehoa liiketoimintaan

2 Digirohkeudella ja tekoälyllä uutta tehoa liiketoimintaan

3 Tekoäly tehostaa päivittäisiä rutiinitöitä

4 Tekoäly on työkalu, ei taikuutta

5 Kannattaa olla digirohkea

6 Kokeile – opit joka kerta jotain uutta

7 Näin pääset alkuun

8 Hyvän promptin ainekset

10 Tekoäly ei korvaa sinua

11 Käytä tekoälyä vastuullisesti

12 Ota tekoälytermit haltuun

2

Digitaalisuus herättää monenlaisia tunteita. Silti se on yksi suurimmista syistä siihen, miksi arkemme on helpompaa kuin koskaan ennen. Tiedon hankinta, oppiminen, ostaminen, viestintä ja arjen hallinta – lähes kaikki nojaa tänä päivänä digitaalisuuteen. Monet palvelut, joita käytämme päivittäin, toimivat huomaamattamme sen varassa.

Digitalisaation pioneereina ovat toimineet suuret yritykset. Nyt tilanne on muuttunut. Digitaaliset työkalut ja tekoäly ovat kaikkien ulottuvilla – myös mikro- ja yksinyrittäjien.

Silti moni epäröi tarttua niihin. Et kuitenkaan ole myöhässä. Vaikka teknologia on kehittynyt nopeasti, sen suunnitelmallinen hyödyntäminen on vasta alussa.

Tekoäly tarjoaa aivan uudenlaisia mahdollisuuksia tehostaa työtä, säästää aikaa ja rakentaa kilpailuetua – ilman suuria investointeja.

Tässä oppaassa kerrotaan:

- mitä tekoäly on
- miten voit hyödyntää sitä liiketoiminnassa
- miten pääset alkuun helposti
- mitä riskejä kannattaa huomioida

Tekoäly tehostaa päivittäisiä rutiinitöitä

Digitaaliset päivittäiset rutiinit

Tiedonhallinta

- Sähköpostit
- Sähköiset kalenterit, tehtävähallintasovellukset
- Etäkokoukset ja -tapaamiset
- Pilvitallennus ja varmuuskopiointi

Markkinointi ja näkyvyys

- Yrityksen verkkosivut
- Somepostaukset ja digimainonta
- Sähköiset kampanjat ja analytiikka

Tekoälyn avulla

Tehokkaampi tiedonkäsittely

- Tehokkaampi tiedonhaku: tekoäly tiivistää hakutulokset
- Nopeampi esitysten ja raporttien laatiminen tekoälyn avulla
- Puhe tekstiksi tai teksti puheeksi nopeuttaa ja lisää saavutettavuutta

Tehokkaampi markkinointi

- Markkinatiedon haku
- Oman liikeidean kehittäminen
- Verkkosivuston luominen nopeasti tekoälytyökalulla
- Markkinointisisällön luominen

Tekoäly on työkalu, ei taikuutta

Tekoäly tarkoittaa ohjelmistoa, joka jäljittelee ihmisen toimintaa. Nykyään tekoälyllä tarkoitetaan generatiivisia tekoälyjä, jotka luovat sisältöä.

Tekoälymallit eivät ajattele itse. Kaikki tekoälymallit on koulutettu valtavilla tietomäärillä, minkä vuoksi niillä on kyky tuottaa monipuolista sisältöä eri tehtävissä.

Tekoäly tuottaa sisältöä käyttäjän kehoitteen (komennon, promptin) mukaisesti.

Generatiivisen tekoälyn tyyppejä

Kielimallit

 Jäljittelevät luonnollista tekstin tuotantoa ja pystyvät myös tuottamaan koodia

Kuvageneraattorit

 Luovat monipuolisia kuvia eri tyyleillä

Videogeneraattorit

 Tuottavat videokuvaa tai animaatioita

Musiikki- tai äänigeneraattorit

 Generoivat musiikkia tai erilaisia ääniä

Kannattaa olla digirohkea

Tekoäly tarjoaa lukemattomia mahdollisuuksia, mutta sen käyttö ei ole helppoa inhimillisistä syistä. Aiemmin opitut tavat tuntuvat turvallisemmilta.

Tekoälyn käytön esteitä voivat olla:

- aloittaminen yksin tuntuu hankalalta
- opettelu vie liikaa aikaa
- työkalut ovat monimutkaisia
- hyöty on epävarmaa
- tekoäly ei aina toimi niin kuin haluan
- tekoälyn tuotokset vaativat korjailua

Näitä alkuepäilyksiä voidaan kutsua **digirohkeuden esteiksi**.

Digirohkeus vaatii hippusen uteliaisuutta, kokeilunhalua ja uskallusta oppia uutta.

Tekoälyä kannattaa lähestyä käytännön kysymysten kautta. Mitä tehtäviä tekoäly voi oikeasti tehdä puolestani?

Kokeilemalla, ohjaamalla ja kouluttamalla tekoälyä saat tehtyä parempaa sisältöä omaan viestintään, ja silloin hyöty näkyy ja tuntuu heti. Tekoälyn kanssa voi myös leikkiä, ja hauskoja kokeiluja kannattaa tehdä vaikka omista harrastuksista.

Digiosaaminen ei ole synnynäistä.

Et menetä mitään, jos kokeilet – vaan voit hurauttaa kehityksessä kilpailijan ohi!

Kokeile – opit joka kerta jotain uutta

Hyvä tapa aloittaa uuden työkalun käyttö on tehdä pieni ja rajattu kokeilu.

Uuden sovelluksen opettelu ei vie paljon aikaa, kun aloittaa yksinkertaisesta tehtävästä. Hyvä kokeilu kestää alle 15 minuuttia, joten sen voi tehdä kiireisenkin päivän lomassa. Se ei sido käyttäjää pysyvästi tai vaadi isoja päätöksiä. Samalla kokeilu opettaa aina jotain uutta ja lisää varmuutta seuraaviin askeliin.

Tekoälytyökalun valinnassa pääset alkuun kokeilemalla eri mallien ilmaisversioita.

Hyviä tekoälytyökaluja eri tarkoituksiin:

ChatGPT (OpenAI)

Monipuolinen työkalu tekstien luomiseen, kuvien ja logojen ideointiin ja kysymysten esittämiseen.

Copilot (Microsoft)

Tekee kuvia ja auttaa kirjoittamisessa, tiivistämisessä ja tiedostojen käsittelyssä. Maksullinen versio toimii esimerkiksi Wordissa ja Excelissä.

Claude (Anthropic)

Hyvä pitkien tekstien käsittelyssä ja lähteistämisessä. Sopii tekstien muokkaamiseen ja selkeyttämiseen.

Gemini (Google)

Hyödyllinen tiedon haussa ja dokumenttien käsittelyssä. Toimii yhdessä Googlen palveluiden kanssa.

Näin pääset alkuun

1

Avaa tekoälysovellus selaimessa tai puhelimestasi. Kirjaudu tai luo tili. Useimmilla AI-työkaluilla on ilmaisversiot, joita pääset käyttämään esim. Google- tai Facebook -tunnuksilla.

2

Anna komento, eli prompti. Esimerkiksi: *"Auta minua luomaan asiakasviesti"*. Lue lisää promptauksesta seuraavalta aukeamalta.

3

Tekoäly esittää tarkentavia kysymyksiä ja johdattaa sinua parempaan lopputulokseen. Vastaa kysymyksiin, mutta älä anna luottamuksellisia tai arkaluontoisia tietoja.

4

Pohdi, toimiiko tekoälyn luoma tuotos. Voit pyytää tekoälyltä muutoksia tai lähteitä vastaukseen.

5

Tarkista tekoälyn luoma lopputuotos ennen julkaisemista. Voit käyttää sitä sellaisenaan tai muokata vielä itse.

Lovable

Rakentaa nopeasti yksinkertaisia sovelluksia ja palveluja ilman käyttäjän ohjelmointitaitoa. Sopii uusien liiketoimintaideoiden kokeiluun ja prototyyppien tekemiseen.

Midjourney

Tekee korkealaatuisia kuvia promptin perusteella. Sopii markkinointiin ja visuaalisten ideoiden luomiseen.

Runway

Videogeneraattori, joka luo näyttäviä videoita promptin pohjalta.

Perplexity

Hakukone, joka hakee ajantasaista tietoa. Listaa myös lähteet. Hyvä silloin, kun haluat nopeasti luotettavaa tietoa.

Hyvän promptin ainekset

Prompti on tekoälylle annettava ohje tai kysymys. Sen muoto vaikuttaa paljon vastauksen laatuun: mitä selkeämpi ja tarkempi prompti, sitä hyödyllisempi, osuvampi ja käyttökelpoisempi lopputulos. Lyhyt prompti antaa enemmän vapauksia tekoälylle ja tarkka prompti taas tekee todennäköisemmin sitä mitä halutaan. Mieti, kumpaa tavoittelet!

Yksinkertaisia esimerkkejä käyttöaloista ja prompteista:

- *“Kirjoita ystävällinen mutta napakka vastaus asiakkaan palautteeseen.”*
- *“Anna 5 somejulkaisuideaa hyvinvointialan pienyritykselle.”*
- *“Tiivistä tämä teksti selkokieliseksi.”*
- *“Laadi runko esitykselle aiheesta digitaalinen markkinointi.”*
- *“Keksi 10 otsikkoa kampanjalle.”*
- *“Olen kahvilayrittäjä. Miten voisin herätellä sometiliäni henkiin pitkän tauon jälkeen.”*

ChatGPT on luonut tämän kuvan promptilla: *“Tee kuva kahvilasta, jossa on leivostiski ja pari myyjää. Leivokset ovat houkuttelevia. Tiskin edessä on pari pyöreää pöytää, joissa istuu nuori pari. Pariskunta juo cappuccinoa ja syö suklaaleivoksia.”*

Vinkkejä hyvään prompttiin:

- Ole tarkka ja selkeä
- Määrittele tyyli, sävy ja kohderyhmä, jos olennaista
- Pyydä tarvittaessa esimerkkejä tai vaihteittaisia ohjeita
- Kerro, kuinka pitkä tai missä muodossa vastaus halutaan

Promptipohja

Rooli ja tyyli

- Kerro, millaisena asiantuntijana tekoälyn tulisi toimia ja millä sävyllä sen tulisi vastata

Konteksti

- Anna taustatiedot: kenelle teksti on, missä sitä käytetään ja mitä tietoja tekoäly tarvitsee

Tavoite

- Selkeä ja konkreettinen kuvaus siitä, mitä halutaan lopputuloksena

Vastauksen muoto

- Selkeästi ilmaistu muoto, kuten lista, taulukko tai kaavio

Ehkä myös esimerkki:

- Voit lisätä mallitekstejä tai tarkenteita, joiden pohjalta tekoäly osaa tuottaa oikeanlaisen vastauksen

ESIMERKKI 1

”Mitä uutuustrendejä tällä hetkellä on kahvila-alalla Suomessa ja maailmalla? Tee taulukko, jossa on tämän hetken trendit 10 suosituista kahvilasta Euroopassa.”

Tekoäly antaa listauksen lisäksi mahdollisesti ehdotuksia, miten voisit edetä seuraavaksi. Hyödynnä vinkit! Huomaa kuitenkin, että tekoäly saattaa tehdä virheitä, joten tarkista tärkeät faktat.

ESIMERKKI 2

Rooli ja tyyli: *”Olet kenkäkaupan omistaja. Kirjoitat selkeästi, mutta positiivisesti pienellä innostuksella aiheeseen. Teksti ei ole tyyliltään liian myyvä, vaan enemmän kannustava.”*

Konteksti: *”Kirjoitat yrityksen blogiin artikkelia aiheesta: näin valitset vaelluskengät syksyn vaihteleviin keleihin.”*

Tavoite: *”Blogiteksti sisältää viisi konkreettista vinkkiä ja on pituudeltaan noin 500 – 800 sanaa. Tekstin lopussa suosittelet tutustumaan yrityksen verkkokaupan kenkävalikoimaan.”*

(Esimerkit: *”Tässä liitteenä yrityksen aikaisempia blogitekstejä.”*)

Tekoäly ei korvaa sinua

Tekoäly muuttaa maailmaa, mutta ihmisen rooli työelämässä pysyy tärkeänä.

Tekoälyllä ei ole asiantuntijan syvää osaamista eri aloista. Se tuntee vain sen, mitä aiemmissa koulutusmateriaaleissa sille on opetettu. Tekoälyltä puuttuvat käytännön kokemukset.

Oman kokemuksen pohjalta tehty päätöksenteko on usein nopeampaa kuin riittävän kokonaiskuvan selittäminen tekoälylle.

Parhaimmillaan tekoäly nopeuttaa työskentelyä yhteistyössä ihmisen kanssa. Silloin se vapauttaa aikaa asiakkaan aitoon kohtaamiseen ja ydintehtäviin.

Tekoäly ei voi ottaa vastuusta päätöksenteosta. Lopulta yrittäjä on vastuussa lopputuotteen tai palvelun laadusta. Esimerkiksi sopimusteksteissä tekoäly saattaa tehdä kriittisiä virheitä.

Käytä tekoälyä vastuullisesti

Tietoturva

Useimmat ilmaiset ja avoimet mallit käyttävät niihin syötettyä tietoa mallin kehittämiseen, jolloin syntyy riski tietojen vuotamisesta. Lisäksi herkkää dataa, kuten henkilötietoja käsitellessä, ei riitä pelkkä maksullinen malli.

Näitä asioita voit turvallisesti tehdä millä vain tekoälyllä:

- Ideointi ja pohdinta
- Viestinnän suunnittelu
- Yleiset tekstit
- Tiedon haku (muista kuitenkin tarkistaa tietojen oikeellisuus)

Vältä seuraavia käyttötapoja, ellei ole varma turvallisesta käytöstä:

- Asiakasrekisterin käsittely
- Sopimukset ja lakiteksti (tekoäly tekee virheitä!)
- Yrityssalaisuudet

Uutta tekoälyä käyttöönottaessa varmista palveluntarjoajalta sen sopivuus erilaisiin tehtäviin. Lopulta yrittäjänä olet vastuussa kaiken toimintasi tietoturvasta.

Energiankulutus

Uutisissa puhutaan paljon tekoälyn energiankulutuksesta. Säästät energiaa minimoimalla turhan käytön. Pitkät keskustelut tekoälyn kanssa kuluttavat enemmän energiaa kuin lyhyet, eli mieli hyvä prompti heti alkuun.

ESIMERKKI KIELIMALLIN ENERGIANKULUTUKSESTA

- 100 sanainen sähköposti GPT 4o:lla kulutti noin 0,140 kWh (Washington Post, 2024)
- Tämä vastaa noin 200 metrin ajoa henkilöautolla.

Ota tekoälytermit haltuun

Tekoäly (AI)

Ohjelmisto, joka suorittaa ihmisen ajattelua jäljitteleviä tehtäviä, kuten tekstin ja kuvien tuottaminen, tai datan analysointi.

Kielimalli (LLM)

Kielimallit ymmärtävät erityisesti tekstejä. Ne pystyvät vastaamaan kysymyksiin, tiivistämään tekstiä, kääntämään kieliä ja tuottamaan uutta tekstiä.

Komento, kehote, prompti

Ohje tai kysymys, jonka annat tekoälylle.

Algoritmi

Ohjelmistolle annettava täsmällinen ja vaiheittainen ohje tai sääntöjen joukko, jonka avulla se ratkaisee tehtävän tai ongelman.

Automaatio

Toistuvien tehtävien hoitaminen automaattisesti ilman ihmisen jatkuvaa ohjausta.

Agentti

Tekoälyyn perustuva ohjelma, joka kykenee toimimaan osittain itsenäisesti, esimerkiksi hakemaan tietoa, suunnittelemaan ja suorittamaan tehtäviä.

API

Rajapinta, jonka kautta eri ohjelmistot keskustelevat keskenään. Se mahdollistaa tekoällyn liittämisen omiin järjestelmiin.

Koneoppiminen

Tietokone oppii datasta tunnistamaan malleja, tekemään ennusteita ja parantamaan toimintaansa.

Hallusinaatio

Tilanne, jossa tekoäly antaa virheellisiä mutta uskottavan kuuloisia vastauksia.

Tietoturva ja yksityisyys

Keinoja, joilla suojataan dataa, sekä turvataan yksilön oikeutta päättää omien henkilötietojensa keräämisestä, käytöstä ja jakamisesta.

Vibekoodaus

Tapa rakentaa sovelluksia tekoällyn avulla ilman syvää ohjelmointiosaamista, kokeillen ja iteroiden "fiiliksen mukaan".

Maksuttomat koulutukset ja materiaalit mikro- ja yksityisryttäjille:

digirohkeus.fi

Oppaan sisältö ja toimitus: Kai Schleutker, Lasse A. Lehtonen, Ulla Niittyinperä ja Timo Halttunen, Turun ammattikorkeakoulu Eero Kraama, Sari Alho, Janiina Dahlbom, Mikko Suomalainen, Turun Ammatti-instituutti | **Graafinen ilme ja taitto:** Marika Tuominen
Julkaistu toukokuussa 2026.